

Valtuutettu Aimo Tervahaudan ja yhdentoista muun valtuutetun aloite ylimääräisen valtuuston kokouksen koolle kutsumisesta

Kaupunginvaltuusto 09.09.2024

Valtuutettu Aimo Tervahauta esitti seuraavan aloitteen:

Kemin kaupunginvaltuusto on **26.2.2024** pitämässään kokouksessa päättänyt, että vuoden 2024 talousarviossa päätetty Mansikkanokankadun investointi toteutetaan kuluvana vuonna siihen varatulla **450.000** euron määrärahalla. Kaupungin heikon taloustilanteen johdosta osa valtuutetuista esitti, että hanke siirretään seuraavalle vuodelle. Esityksestä äänestettiin ja se kaatui numeroin 18-24, yksi tyhjää.

Kemin kaupunginhallitus päätti **17.6.2024** pitämässään kokouksessa että määräraha nostetaan **600.000 euroon**, koska kadun rakennussuunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat tarkentuneet. Samassa kokouksessa esittelijät ovat ilmoittaneet, että Mansikkanokankatuun on haettu valtion **avustusta 300.000€**. Kaupunginhallituksen jäsenille, useimmille ellei kaikille, jäi esittelystä se käsitys, ja ymmärrys, että **Mansikkanokankadun investointi on arvoltaan 300.000€**.

Mansikkanokankadun investoinnin todellinen hinta selvisi meille kaupunginhallituksen ja -valtuuston jäsenille **vasta 6.9.2024 ilmestyneestä Lapin Kansasta**, jossa toimittajalle oli kerrottu hankkeen tämänhetkiseksi hinnaksi **1.075.000 euroa**, josta kaupungin oma rahoitusosuus on **755.000 euroa** ja investointiin saatu EU -tuki **320.000€**.

Otaen huomioon, hankkeen korkea hinta, siitä kaupunginhallituksen jäsenille ja valtuutetuille annettu ja hankkeen toteuttamiseen vaikuttanut virheellinen tieto, me kaupunginvaltuutetut pyydämme, että kaupunginvaltuusto kokoontuu kuntalain 94§:n mukaisesti ylimääräiseen valtuuston istuntoon ja velvoittaa kaupunginhallituksen kiireellisesti selvittämään ja valmistelemaan tämän luottamushenkilöille annetun virheellisen tiedon juridisen ja asiallisen merkityksen ja sen mihin toimenpiteisiin kyseinen meille kaupunginhallituksen ja -valtuuston jäsenille annettu väärä tieto investoinnin hinnasta antaa aihetta sekä tekemään asiassa tosiasioihin perustavan esityksen koolle kutsuttavalle valtuustolle.

Päätös Aloite lähetettiin kaupunginhallitukselle tarvittavia toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus 17.09.2024 § 269

Valmistelu Valmistelu: kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen ja ympäristöjohtaja Mika Grönvall:

Valtuuston hyväksymässä investointiohjelmassa on merkitty Mansikkanokankadun rakentamiselle määräraha 450 000 €. Investointiohjelmassa olevat yksittäiset määräraha-arviot ovat aina arvioita, jotka voivat kohteittain muuttua, mutta budjetti kokonaisuutena on sitova. Kyseessä olevan hankkeen ensimmäisen hinta-arvion laadinnassa käytössä ei ole ollut suunnitelmia, jolloin ympäristötoimialan laatima arvio on ollut alustava. Ympäristötoimiala ja

elinvoimatoimiala ovat keväällä 2024 valmistelleet rahoitusanomuksen Lapin Ely-keskukselle, joka myönsi hankkeelle EAKR-rahoitusta 320 000 euroa.

Suunnitelmat valmistuivat kesäkuussa 2024. Suunnitelmien valmistumisen jälkeen ympäristöjohtaja arvioi, että hankkeeseen tulee varata enemmän rahaa. Investointiohjelman muutos vietiin kaupunginhallitukseen varovaisuusperiaatetta noudattaen. Kaupunginhallitus (17.6.2024) päätti Mansikkanokankadun osalta määrärahan noston 600 000 euroon. Valtuuston hyväksymää budjettiraamia ei ylitetty vaan kaikki täsmennykset pysyivät valtuuston hyväksymän raamin sisällä.

Kaupunginhallituksen kokouksen esittelyssä todettiin, että Mansikkanokankadun lisäksi toteutetaan alueen valaistus ja hulevesiviemäröinti sekä Kemin Energia ja Vesi Oy:n osalta vesihuollon rakenteet, joihin on varattu määräraha investointibudjetin omissa osakokonaisuuksissa. Esittelyssä tuotiin myös esille haetut tulo-rahoitukset (Mansikkanokankatu ja kevyen liikenteen kohteet). Hallituksen kokouksen esittelyssä todettiin, että tulo-rahoitus toteutuessaan parantaa koko talousarvioraamin nettotulosta. Hallitus päätti investointiraamin sisäisistä muutoksista ja lähetti päätöksen ympäristötoimialalle ja -lautakunnalle toimeenpantavaksi.

Kaupungin talousarvion investointiosiossa on hulevesikohteille ja valaistuskohdeille oma määräraha, joita ei ole korvamerkitty erikseen tietyille kohteille. Hulevesikohteet ja valaistukset pyritään aina toteuttamaan niille kohdennetuilta kustannuspaikoilta ja toteuttamaan samassa yhteydessä kun muutakin infraa toteutetaan. Näin on toimittu tässkin tilanteessa.

Ympäristölautakunnalla on toimivalta toteuttaa investointikohteet kokonaisinvestointipaketin sisällä pysymällä kokonaisraamissa. Ympäristötoimialalla on toimivalta ja velvollisuus päättää talousarvion mukaisista hankinnoista.

Ympäristötoimiala järjesti tarjouskilpailun Mansikkanokan hankkeesta, joka sisälsi neljä (katu, valaistus, hulevesi ja vesihuolto) eri kokonaisuutta. Tarjouspyynnössä pyydettiin erittelemään em. kokonaisuudet. Ensimmäisessä tarjouspyyntövaiheessa heinäkuussa ei saatu yhtään tarjousta ja tarjouskilpailua jatkettiin. Elokuussa saatiin yksi tarjous, joka hylättiin, koska vertailuhintaa ei ollut. Tarjouspyyntöä muokattiin siten, että laskennan helpottamiseksi pyydettiin tarjous kahteen kokonaisuuteen jaoteltuna: kaupungin osio (katu, hulevesi ja valaistus) ja Kemin Energia ja Vesi Oy:n osio. Tähän saatiin neljä tarjousta ja halvin tarjous oli kaupungin osion osalta 1 075 000 euroa (sisältää kadun, valaistuksen ja hulevesijärjestelmän). Tarjouksissa on myös annettu yksiköhinnoille erillishinta, joka ei ole käytettävä rahamäärä, vaan teoreettinen hinta lisä- ja muutostöille (yleinen käytäntö rakennusurakoissa, jotta mahdollisesti käytettävät lisä- ja muutostyöhinnat pysyvät kohtuullisina). Sopimuskatselmus urakoitsijan kanssa on käyty ennen lautakunnan kokousta, jossa hankintapäätös tehtiin. Sopimuskatselmuksessa urakoitsijan kanssa on käyty tarjouksen sisältö läpi ja todettu, että varsinaisen kadun osuus on 825 000 euroa. Urakoitsija ilmoitti myös erittelyn valaistukselle ja hulevesikokonaisuudelle.

Hankintapäätös on tehty lautakunnassa perusteellisen selostuksen pohjalta. Lautakunnalle on päätöksenteon yhteydessä esitelty tarjousvertailu, josta käy ilmi miten hankkeen kustannukset jakautuvat sekä hankinnan kokonaishinta ja minkä verran hankkeelle saadaan

tulorahoitusta. Kokouksen esittelymateriaali on **liitteenä**. Tien kustannusten osuus hankkeesta alittaa siten ennen kilpailutusta tehdyn arvion tien kustannuksista ja yhdessä avustuksen kanssa jää siten alhaisemmaksi. Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti urakasta hankintalain ja oman toimivaltansa mukaisesti.

Arvio oli ja on edelleen, että lautakunta pysyy valtuuston antamassa kokonaisinvestointiraamissa ja lisäksi saadaan tulorahoitusta vähintään jo Mansikkankadulle myönnetty 320 000 euroa. Toimiala on hakenut valtionavustuksia myös kevyen liikenteen kohteille. Näistä ei ole vielä saatu päätöksiä.

Rakennusurakoissa on aina riski, että hankkeen aikana tulee muutoksia, jotka nostavat urakkahintaa, mutta toisaalta lisä- ja muutostöillä voidaan myös urakkahintaa alentaa jättämällä jotain pois tai vaihtamalla esimerkiksi materiaaleja.

Esittelyt päättävissä elimissä on pyritty tekemään mahdollisimman avoimesti. Esittelijät eivät ole saaneet kokouksien yhteydessä sellaisia kysymyksiä tai väitteitä, että asiassa olisi ilmennyt epäselvyyttä. Luottamushenkilöillä on aina oikeus kysyä ja saada tarpeellisenä pitämänsä tieto käsiteltävästä asiasta.

Aloitteessa esitetty väite siitä, että asian valmistelun yhteydessä olisi annettu luottamushenkilöille väärää tietoa on erittäin vakava väite viranhaltijavalmisteluun liittyen, johon tulee suhtautua sen vaatimalla vakavuudella.

Missään vaiheessa prosessia ei ole kenenkään viranhaltijan toimesta esitetty, että hankkeen tien kustannukset olisivat 300 000€ valtuustoaloitteessa esityn väitteen mukaisesti. Kaikissa tilanteissa on käytetty ja puhuttu kustannusarvioista. Lopulliset kustannukset tiedetään aina vasta siinä vaiheessa kun kustannukset ovat toteutuneet. Kukaan ei pysty sanomaan tai esittämään etukäteen muuta kuin arvion syntyvästä kustannuksesta.

Ympäristölautakunnan puheenjohtaja on kutsuttu kuultavaksi kokoukseen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee annetun selvityksen tiedoksi ja toteaa, että ylläannetun selostuksen pohjalta aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää aloitteessa esitetyn pyynnön ja kuntalain 94 § mukaisesti pyytää valtuuston puheenjohtajaa kutsumaan koolle valtuuston ylimääräisen kokouksen maanantaina 23.9.

Päätös

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall ja ympäristölautakunnan puheenjohtaja Jouko Pasoja esittelivät asiaa kokouksessa.

Aimo Tervahauta esittää ja Päivi Koskela kannattaa seuraavaa esitystä: Kaupunginhallitus merkitsee annetun selvityksen tiedoksi ja toteaa, että Mansikkankadun investoinnin hinnasta on, vastoin edellä annettua selostusta, annettu asiaa esitelleiden kaupungin virkahenkilöiden toimesta kaupunginhallituksen jäsenille ja valtuutetuille siinä määrin puutteellista tietoa, että annettu tieto, ottaen erityisesti huomioon kaupungin heikon taloudellisen tilanteen, on hyvin todennäköisesti vaikuttanut

luottamushenkilöiden talousarviosta ja Mansikkankadun rakentamisesta tekemiin päätöksiin. Tämän vuoksi kaupunginhallitus saattaa kaupunginvaltuuston keskusteltavaksi, onko asian esittely luottamushenkilöille selostetulla tavalla ollut asianmukaista ja päätettäväksi, mihin toimenpiteisiin kaupunginvaltuusto asiassa tehdyn aloitteen johdosta ryhtyy. Lisäksi kaupunginhallitus päättää aloitteessa esitetyn pyynnön ja kuntalain 94 § mukaisesti pyytää valtuuston puheenjohtajaa kutsumaan koolle valtuuston ylimääräisen kokouksen maanantaina 23.9.

Kaupunginhallitus äänesti asiasta.

Kaupunginjohtajan pohjaesitystä kannattivat: Tiitinen, Auvinen, Huusko, Kourula, Keskikallio, Puro ja Lescelius.

Tervahaudan esittämää ja Koskelan kannattamaa esitystä kannattivat: Mustafi, Tervahauta ja Koskela.

Kaupunginjohtajan pohjaesitys tuli päätökseksi.

Kaupunginhallitus päätti merkitä annetun selvityksen tiedoksi ja totesi, että ylläannetun selostuksen pohjalta aloite ei anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti aloitteessa esitetyn pyynnön ja kuntalain 94 § mukaisesti pyytää valtuuston puheenjohtajaa kutsumaan koolle valtuuston ylimääräisen kokouksen maanantaina 23.9.

Kaupunginvaltuusto 23.09.2024 § 79 455/00.01.02/2024

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä annetun selvityksen tiedoksi ja toteaa, että ylläannetun selostuksen pohjalta aloite ei anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Päätös

Kari Hanhisuanto esitti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän toimesta, että Tytti Kumpulaisen 9.9.2024 § 70 valtuuston kokouksessa tekemä toimenpide-esitys laajennetaan koskemaan kaikkia toimialoja.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän toimenpide-esitys / 9.9.2024 § 70

”Hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen kuntien / uuden kunnan keskeisimpinä toimialoina ovat koulutus, varhaiskasvatus, kulttuuri, nuoriso, kirjasto ja liikuntapalvelut, joita Kemissä toteuttaa hyvinvointitoimiala. Jotta talousarviokokouksessa valtuusto voi varata riittävät määrärahat toimialalle sen tehtävien toteuttamiseen, edellyttää se arvopohjaista, faktoihin pohjautuvaa keskustelua talousarvion sisältämästä toiminnasta ja sen tavoitteista. Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää, että valtuusto järjestää talousarvioitakoulun tänä vuonna siten, että hyvinvointitoimialasta saadaan aiempia vuosia perusteellisempi toiminnan ja taloussuunnitelman esittely.”

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen päätösehdotuksen ja lähetti toimenpide-esityksen kaupunginhallitukselle.